

Samfundet Folkhälsanin strategia 2026–2030

Syyskokous
16. joulukuuta 2025

Samfundet Folkhälsanin strategia 2026–2030

1. Strategian yhteenveto

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf (Folkhälsan) on suurin Suomessa toimiva ruotsinkielinen organisaatio, joka pyrkii edistämään terveyttä ja hyvinvointia. Tuotamme yhteiskunnallista hyötyä tutkimuksen, palvelutuotannon, asiantuntemuksen ja vahvan jäsenorganisaation kautta.

Vuosille 2026–2030 laatimamme strategian lähtökohtana ovat nykyajan suuret kansanterveyshaasteet, vallitsevat yhteiskuntarakenteet sekä oma osaamisemme, vahvuutemme ja tämänhetkinen toimintamme.

Folkhälsan tavoittelee keskeistä asemaa, jossa se voi vaikuttaa tietyillä tarkkaan valituilla alueilla ja olla mukana luomassa yhteiskunnan positiivista kehitystä. Strategia keskittyy selkeisiin painopisteisiin ja pitkäjänteisyyteen sekä tuottamaan mitattavaa yhteiskunnallista hyötyä, joka painottaa terveyttä ja hyvinvointia. Tämän toteuttamiseksi on laadittu kokonaisuus **Aivoterveyttä elämän ratkaisevissa vaiheissa**, ja se sisältää kolme strategista ohjelmaa:

Hyvä alku elämälle

– ehkäistään pienten lasten vanhempien uupumusta, annetaan perheille voimaa ja lapsille turvaa

Vahvempaa tulevaisuudenuskoa 9–16-vuotiaille

– vähennetään yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja mielenterveyden ongelmia

Parempaa aivoterveyttä ikäihmisille

– ehkäistään ja vähennetään kognitiivisen heikentymisen vaikutuksia

Haluamme olla yhteiskuntaa kehittävä toimija ja strategisten ohjelmiamme kautta hyödyntää vankkaa arvopohjaamme, pitkää kokemustamme sekä ainutlaatuista tutkimuksen, palvelutuotannon, asiantuntemuksen ja vapaaehtoistoiminnan yhdistelmää:

Terveyden ja hyvinvoinnin uranuurtaja.

2. Tausta ja konteksti, Folkhälsan 2025

2.1 Ulkoiset tekijät

Alla mainitut olennaiset ulkoiset tekijät muovaavat strategiaamme edellytyksiä:

Politiikka: Suomen hyvinvointialueet ovat suhteellisen uusia ja niihin kohdistuu mittavia uudistuksia ja muutoksia. Poliittinen ohjaus on nykytilanteessa lyhytnäköistä, mikä luo epävarmuutta. Samanaikaisesti palveluntuottajiin kohdistuvat vaatimukset ja sääntely lisääntyvät.

Talous: Julkinen rahoitus vähenee, inflaatiotilanne on epävarma ja kilpailu markkinoilla on haastavaa. Hyvinvointialueilla on haasteita resurssien puutteen sekä tehokkuus- ja laatuvaatimusten suhteen. Niiden täytyy kehittää uusia malleja yhteiskunnallisen tehtävänsä täyttämiseksi.

Yhteiskunta: Terveiden ja hyvinvoinnin polarisaatio on jatkuvaa. Suomessa on paljon väsyneitä pienten lasten vanhempia. Sosiaalinen eristyneisyys ja yksinäisyys ovat merkittävä kansanterveydellinen haaste läpi koko elämänkaaren. Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja kognitiivisten kykyjen heikentymistä kokevien määrän odotetaan kasvavan voimakkaasti seuraavien 15 vuoden aikana.

Teknologia: Digitalisaatio ja tekoäly luovat uusia mahdollisuuksia uusien palveluiden kehittämiseen, mutta ne edellyttävät investointeja tekniikkaan ja osaamisen kehittämiseen, ennen kaikkea tietoturvan saralla.

Ekologia: Ilmastonmuutos ja ympäristöön liittyvät terveysriskit vaikuttavat kaikkiin yhteiskunnassa. Erityisen alttiita niille ovat lapset, sairaat ja ikäihmiset. Yhteiskunnallisiin toimijoihin kohdistuvat kestävyysvaatimukset lisääntyvät – toimijoiden on kannettava vastuuta siitä, että ympäristövaikutuksia vähennetään järjestelmällisesti ja kestäviä elämäntapoja edistetään.

Lait ja etiikka: On yhä tärkeämpää turvata suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan periaatteet, kuten eettiset ohjeet, kestävyys, läpinäkyvyys ja yhdenvertainen palvelujen saatavuus.

2.2 Lähtötilanne, Folkhälsan 2025

Folkhälsan on vuonna 1921 perustettu yleishyödyllinen ja aatteellinen organisaatio, ja se on kehittynyt yhdeksi merkityksellisimmistä toimijoista Suomen ruotsinkielisen kansanterveystyön parissa.

Ensimmäisten sadan toimintavuotemme aikana olemme olleet merkittävä yhteiskuntakehityksen toimija useilla eri alueilla. Muutamia esimerkkejä ovat panostukset kouluterveydenhuoltoon, lasten suunterveyteen ja teini-ikäisten hyvinvointiin.

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf toteuttaa tehtävänsä edistää kansanterveyttä Suomen ruotsinkielisillä alueilla harjoittamalla omaa toimintaa, Folkhälsan-yhdistysten ja kokonaan tai osittain omistamisensa yhtiöiden kautta, tai yhteistyössä muiden osapuolten kanssa.

Folkhälsan-ryhmään kuuluu useita erilaisia toimintoja:

- Folkhälsanin tutkimuskeskus
- neljä Samfundet Folkhälsanin kokonaan omistamaa yhtiötä, Folkhälsan Valfärd Ab, Folkhälsans Allaktivitetshus på Åland Ab, Folkhälsan Utbildning Ab ja Folkhälsans Fastigheter Ab
- Folkhälsans förbund, neljä maakuntayhdistystä ja 97 paikallisyhdistystä.

Samfundet Folkhälsan vastaa kokonaishallinnosta, strategisista painopisteistä, taloudesta ja koko Folkhälsan-ryhmän brändistä. Folkhälsanilla on tätä strategiaa laadittaessa noin 1 400 työntekijää, yli 18 000 jäsentä ja noin miljardin euron omaisuus. Pääoman tuotto käytetään Folkhälsanin tutkimuskeskuksen ja Folkhälsans förbundin sekä Samfundet Folkhälsanin hallinnon rahoitukseen.

Neljä Samfundet Folkhälsanin kokonaan omistamaa yhtiötä ovat voittoa tavoittelemattomia, ja tavoitteena on, että kunkin yhtiön kulut katetaan niiden toiminnasta kertyvillä tuotoilla. Samfundet Folkhälsania johtavat yhdistyksen jäsenet yhdistyksen kokouksen ja Samfundet Folkhälsanin hallituksen kautta.

Samfundet Folkhälsanin säännöt uudistettiin vuoden 2025 aikana ja uudet säännöt astuvat voimaan 1. tammikuuta 2026. Hallituksen koko pienenee tuolloin 14 henkilöstä 9 henkilöön. Samalla mahdollisten jäsenten määrä nousee 80 jäsenestä 120 jäseneseen, mikä vahvistaa osaamisen turvaamista.

Folkhälsan toimii tutkimuksen saralla, palveluntuottajana ja asiantuntija- ja kansalaisyhteiskuntajärjestönä, mikä mahdollistaa ainutlaatuisen laajan ja lujan yhteyden yhteiskuntaan. Folkhälsanin toiminnan perustan muodostavat henkilökunnan laaja pätevyys ja vahva sitoutuminen sekä vapaaehtois- ja järjestötoiminnan voima, ja nämä mahdollistavat visiomme toteutumisen käytännössä.

2.3 Samfundet Folkhälsanin missio, visio ja arvot

Missio (tarkoituksykälä):

Samfundet Folkhälsan i svenska Finlandin tehtävänä on edistää kansanterveyttä Suomen ruotsinkielisillä alueilla väestön henkistä ja ruumiillista terveyttä tarkastelevan tieteellisen tutkimuksen ja kansanterveyttä edistävien käytännön toimien kautta.

Visio:

Terveyden ja hyvinvoinnin uranuurtaja.

Arvot:**Osaamista**

Opimme ja kehitymme jatkuvasti, jotta voimme toimia taitavasti ja uskottavasti. Työmme parantaa osaltaan kansanterveyttä.

Osallistumista

Teemme yhdessä työtä hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhdessäolon puolesta. Haluamme vaikuttaa yhteiskunnan kehitykseen.

Rohkeutta

Olemme innovatiivisia ja etsimme uusia, kestäviä ratkaisuja. Puolustamme sitä, mihin uskomme. Teemme työtä tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden puolesta.

2.4 Folkhälsanin ainutlaatuiset vahvuudet ja mahdollisuudet

Folkhälsanilla on useita strategisia vahvuuksia:

- vahva brändi
- vakaa talous, joka mahdollistaa pitkäjänteisen toiminnan
- sitoutunut ja pätevä henkilökunta
- laaja-alainen toiminta, joka kattaa tutkimuksen, palvelutuotannon, asiantuntemuksen ja järjestäytyneen vapaaehtois- ja yhdistystoiminnan.

Hyötyäksemme näistä vahvuuksista meidän on johdettava ja kehitettävä lähtötilanteen monitahoista toimintamallia erilaisilla rahoitus- ja ohjausmalleilla.

Folkhälsanilla on potentiaalia olla johtava toimija joidenkin aikamme suurten kansanterveyshaasteiden kohtaamisessa ja hyvinvointiyhteiskunnan kestävään kehitykseen vaikuttamisessa.

Tämän potentiaalin toteuttamiseksi meidän pitää asettaa selkeät painopisteet, hyödyntää digitalisaatiota, vahvistaa yhteistyötä tutkimuksen ja toimintojen välillä sekä kehittää strategista yhteistyötä ulkoisten toimijoiden kanssa.

Meidän pitää myös pystyä selättämään sääntelyn lisääntyminen ja faktaresistenssi. Meillä on oltava valmius ja kyky reagoida nopeisiin ja suuriin yhteiskunnallisiin muutoksiin, jotka voivat olennaisesti muuttaa toimintaedellytyksiämme.

2.5 Tilanneanalyysi – suuret kansanterveyshaasteet

Folkhälsanin toimintaan vaikuttaa joukko ulkoisia tekijöitä, jotka yhdessä muodostavat edellytykset strategiselle työllemme. Strategian 2026–2030 valmistelutyön yhteydessä olemme tarkoin analysoineet ja arvioineet poliittiset, taloudelliset, yhteiskunnalliset, teknologiset, ekologiset, lakeja koskevat ja eettiset ulkoiset tekijät ja ottaneet ne huomioon strategiaa laatiessamme.

Suomessa on tällä hetkellä suuria kansanterveyteen liittyviä haasteita useilla eri alueilla:

- mielenterveyden ongelmien lisääntyminen lasten, lapsiperheiden, nuorten ja ikäihmisten parissa
- nopeasti ikääntyvä väestö, jossa kroonisia sairauksia sairastavien osuuden ja kognitiivisen heikentymisen odotetaan lisääntyvän voimakkaasti seuraavien 15 vuoden aikana
- terveyteen liittyvä epätasa-arvo, joka on vahvasti yhteydessä sosioekonomisiin tekijöihin
- elintapasairaudet, kuten diabetes sekä sydän- ja verisuonitaudit
- ympäristöön liittyvät terveysriskit
- nopeasti leviävien tartuntatautien riski.

Suomen hyvinvointiyhteiskunta on rakennettu vahvasti veroilla rahoitetun julkisen sektorin ympärille, joka toimii valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden sekä aktiivisen kansalaisyhteiskunnan välisessä vuorovaikutuksessa. Tässä mallissa ja valikoitujen kansanterveyshaasteiden parissa Folkhälsanilla voi olla vahva ja urauurtava rooli.

3. Strategiamme 2026–2030

3.1 Strategiset tavoitteet

Folkhälsanilla on ainutlaatuinen mahdollisuus vastata joihinkin yllä mainituista haasteista toisaalta yhdistämällä tutkimusta, palveluja, asiantuntemusta sekä vapaaehtois- ja yhdistystoimintaa, toisaalta olemalla rohkea ja innovatiivinen sekä valitsemalla vahvoja yhteistyökumppaneita yhteiskunnan positiiviseen kehitykseen vaikuttamiseksi.

Kokonaisvaltaisena strategisena tavoitteena on olla urauurtava toimija terveyden ja hyvinvoinnin alalla. Tämä tapahtuu Aivoterveyttä elämän ratkaisevissa vaiheissa - kokonaisuuden kolmen strategisen ohjelman kautta:

- **Hyvä alku elämälle**
 - ehkäistään pienten lasten vanhempien uupumusta, annetaan perheille voimaa ja lapsille turvaa
- **Vahvempaa tulevaisuudenuskoa 9–16-vuotiaille**
 - vähennetään yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja mielenterveyden ongelmia
- **Parempaa aivoterveystta ikäihmisille**
 - ehkäistään ja vähennetään kognitiivisen heikentymisen vaikutuksia

Teemme pitkäjänteistä työtä näiden ohjelmien puitteissa ja haluamme tuottaa yhteiskunnallista hyötyä terveyttä ja hyvinvointia painottaen.

Uraauurtava lähestymistapa tarkoittaa meille sitä, että Folkhälsan haluaa strategisten ohjelmiansa kautta myötävaikuttaa yhteiskunnan positiiviseen kehitykseen hyvinvointiyhteiskuntaa painottaen. Tämä saavutetaan esimerkiksi kehittämällä uusia malleja, jotka on mahdollista toteuttaa koko yhteiskunnassa, vaikuttamalla lainsäädäntöön ja käyttämällä vaikutusvaltaa yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Meidän työmme perustuu faktoille ja näyttöön perustuvalle tiedolle, ja haluamme työssämme hyödyntää Folkhälsanin koko potentiaalia. Folkhälsanin henkilöstön ja vapaaehtoisten sitoutuminen ja jatkuva osaamisen kehittäminen ovat tärkeä osa sitä työtä, jolla strategiaa toteutetaan menestyksekkäästi.

Strategian valmistelun alkuvaiheessa henkilöstölle ja luottamushenkilöille tehty kyselyt osoittavat myös vahvaa tukea valikoituihin kohderyhmiin keskittymiselle; niitä ovat erityisesti lasten ja nuorten mielenterveys sekä ikäihmisten terveys. Myös henkilöstö pitää selkeitä painopisteitä tarpeellisena tehokkaampien vaikutusten aikaansaamiseksi ja hajanaisuuden ehkäisemiseksi.

3.2 Strategian toteutus: kokonaisuuksia, ohjelmia ja perustoja

Samfundet Folkhälsanin strategia vuosille 2026–2030 perustuu kahteen suureen kokonaisuuteen:

- **Aivoterveystta elämän ratkaisevissa vaiheissa**, jossa painotetaan kolmea, valikoiduille ikäryhmille suunnattua strategista ohjelmaa
- **Kriittiset perustat**, joilla luodaan parhaat mahdolliset edellytykset strategisten ohjelmien puitteissa tapahtuvalle kehitykselle.

Samfundet Folkhälsan panostaa laajasti ja pitkäjänteisesti kolmeen strategiseen ohjelmaan, joiden kohderyhmiä ovat lapset, nuoret ja ikäihmiset. Nämä ohjelmat kuuluvat yhteisen **Aivoterveystta elämän ratkaisevissa vaiheissa** -kokonaisuuden alle.

Ohjelmien kohderyhmät on valittu sen perusteella, että ne edustavat ratkaisevia elämänvaiheita, niin kutsuttuja mahdollisuusikkunoita, eli ajankohtia, jotka vaikuttavat henkilön vointiin vielä pitkään tulevaisuudessa.

- **Hyvä alku elämälle** – tavoitteena on ehkäistä pienten lasten vanhempien uupumusta sekä antaa perheille voimaa ja lapsille turvaa. Toimiin kuuluvat varhainen tuki, suojaavien tekijöiden vahvistaminen ja arjen kulttuuri, joka edistää mielenterveyttä ja digitaalista tasapainoa; siinä ammattihenkilöt, kansalaisyhteiskunta ja työnantajat yhdistävät voimansa ja tarjoavat perheille voimaa ja lapsille turvaa.
- **Vahvempaa tulevaisuudenuskoa 9–16-vuotiaille** – tavoitteena on vähentää 9–16-vuotiaiden nuorten yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja mielenterveyden ongelmia sekä samalla vahvistaa nuorten kokemaa merkityksen tunnetta ja osallisuutta. Työn tarkoituksena on kehittää ja vakiinnuttaa valtakunnallinen malli, joka varhaisessa vaiheessa soveltaa tehokkaita edistäviä, ennaltaehkäiseviä ja vaikuttavia menetelmiä nuorten resilienssin ja psyykkisen terveyden vahvistamiseksi sekä tulevaisuudenuskon luomiseksi.
- **Parempaa aivoterveystta ikäihmisille** – tavoitteena on ehkäistä ja vähentää ikäihmisten kognitiivisen heikentymisen vaikutuksia, jotta useammat voivat paremmin pidempään, elävät itsenäisemmin ja säilyttävät hyvän elämänlaadun. Tutkimukseen perustuvilla toimilla mahdollistetaan ennaltaehkäisevä, yksilöllinen tuki ja mielekäs elämä lähiympäristössä. Tavoitteena on pidentää itsenäistä elämää ja lykätä laajempien toimien tarvetta. Erityisesti painotetaan aivoterveyden parantamiseksi tehtäviä toimia sekä verkostojen ja resurssien vahvistamista siinä vaiheessa, kun havaitaan alkavaa kognitiivista heikentymistä.

Näihin kolmeen kohderyhmään panostaminen ei tarkoita sitä, että laiminlöisimme muut tärkeät kysymykset tai rajaisimme toimintamme vain näille alueille, vaan että näillä strategisilla ohjelmilla on selkeä suunta ja niitä painotetaan pidemmän ajan kuluessa.

Ohjelmien pyrkimyksenä on koordinoida ammattihenkilöiden, kansalaisyhteiskunnan ja päättäjien toimintaa ja sillä tavoin testata, kehittää ja vakiinnuttaa valtakunnallisia malleja, joilla on urauurtavaa vaikutusta. Jokaisessa ohjelmassa voi olla kolmen eri tason toimia: terveyttä edistäviä, ennaltaehkäiseviä ja vaikuttavia. Yhdessä näillä toimilla halutaan rakentaa osallistavampi, perheystävällisempi ja muistiystävällisempi yhteiskunta. Terveystta edistävä työ keskittyy vahvistamaan terveitä henkilöitä lisäämällä yhdessäoloa ja edistämällä hyviä elintapoja, ennaltaehkäisevä työ puolestaan painottaa kehitystä ja näyttöön perustuvien mallien arviointia ja vaikuttavat toimet ovat yksilöille suunnattavaa tukea. Mahdollisimman suuren yhteiskunnallisen hyödyn saavuttamiseksi pääasiallisen painopisteen on pidemmän ajan kuluessa oltava terveyttä edistävässä työssä ja suuressa yleisössä. Pilotointi, kehitystyö ja arviointi tehdään toki pienemmissä ryhmissä. Työskentelytavan on oltava joustava ja sen on annettava tilaa olemassa olevien ratkaisujen kyseenalaistamiseen sekä mahdollisuuksia uusien testaamiseen ja kehittämiseen.

Työ perustuu tietoon ja analysointiin. Tunnistamalla tarpeet ja tiedoissa olevat puutteet voidaan kehittää ja testata tutkimukseen ja näyttöön perustuvia menetelmiä. Toteutus varmistetaan lisäämällä pätevyyttä ja suorituskyykyä organisaation sisällä ja ulkopuolella,

jotta menetelmiä voidaan soveltaa tehokkaasti ja laadukkaasti käytäntöön. Tuloksia ja oppeja jaetaan yhteistyön ja strategisten kumppanuuksien kautta; niillä vahvistetaan yhteistä kansanterveystyötä ja myötävaikutetaan kestävien ratkaisujen löytymiseen. Selkeämmän ohjauksen, ammattimaisen johtamisen ja oppivan organisaation avulla toteutetaan strategiaa käytännössä ja luodaan pitkäkestoisia vaikutuksia, jotka edistävät kansanterveyttä ja myötävaikuttavat yhteiskunnan kehittämiseen kestäväällä tavalla.

Strategiset ohjelmat perustuvat strategiatyön aikana tunnistettuihin alueisiin, joilla Folkhälsan voi vaikuttaa yhteiskunnan tasolla. Näiden ohjelmien puitteissa kehitämme pilotteja ja kohdennamme aikaa ja resursseja sekä määritämme selkeitä tavoitteita ja indikaattoreita edistymisen mittaamiseen. Meidän pitää seurata tarkasti yhteiskunnan muuttumista, jotta voimme varmistaa painopisteidemme vaikuttavuuden.

Parhaiden mahdollisten edellytysten luomiseksi strategisille ohjelmille olemme tunnistaneet joukon **kriittisiä perustoja**:

- **Toimintamallin ja resurssien ohjauksen kehittäminen:** Strategiakauden aikana Folkhälsan-ryhmän toimintamallia kehitetään niin, että siinä korostetaan strategista suuntausta.
- **Selkeä strategia keskeisiin toimintoihin:** IT-, viestintä-, HR- ja lakitoimintoja järjestellään ja ohjataan niin, että keskitetty ja lähellä tapahtuva toiminta ovat tasapainossa. Kustannusten läpinäkyvyys ja selkeä vastuunjako ovat ratkaisevia, samoin kuin sen optimointi, miten ne parhaiten tukevat toimintoja ja Samfundet Folkhälsanin strategiaa.
- **Uuden kiinteistöstrategian kehittäminen ja toteuttaminen:** Folkhälsan omistaa kiinteistöjä yli 40 paikkakunnalla eri puolilla Suomen ruotsinkielisiä alueita. Niihin liittyy erilaisia oikeudellisia muotoja ja niitä käytetään moneen erilaiseen toimintaan. Strategian pitää selventää pitkäjänteisen strategisen kiinteistöomistuksen painopisteitä ja hallinnointivälineitä.
- **Sijoitusstrategian käyttöönotto:** Sijoitusstrategiaa on hahmoteltu syksyn 2025 aikana ja se antaa kehykset sijoitustoiminnalle, jolla turvataan taloudellinen kestävyys. Sijoitusstrategian pitää sisältää selkeät kokonaistuottoa, riskinhallintaa, strategista kohdentamista ja raportointia koskevat periaatteet sekä suuntaviivat portfolion muokkaamiseen pidemmän ajan kuluessa. Sijoitusten kestävyyttä koskevat menettelytavat laaditaan vuoden 2026 aikana.
- **Folkhälsan Utbildningin kestävä tie eteenpäin:** Koulutustoimintaan kohdistuu suuria yhteiskunnallisia muutoksia, ja meidän on sopeutettava toimintaamme erilaisten edellytysten mukaisesti Norrvallassa, Solvallassa ja Föregångarna-työpajatoiminnassa.

Alussa painotetaan enemmän kriittisiä perustoja, kun taas strategiaan ohjelmiin keskitytään yhä enemmän pidemmän ajan kuluessa.

3.3 Kestävyys

Strategiakauden aikana muokkaamme Samfundet Folkhälsanin toiminnan jäsennellysti YK:n globaalien kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseksi. Folkhälsanin yhtiöt käyvät rinnakkain läpi omat kestävyysstrategiansa ja kehittävät niitä vastamaan EU:n yleistä kestävyysraportoinnin CSRD-direktiiviä.

3.4 Ohjelmien tavoitteet

Aloitamme strategiakauden vastaamalla kolmea strategista ohjelmaa koskeviin tärkeisiin kysymyksiin, ja tämän pohjalta pystymme kehittämään useita pilotteja. Niihin sisältyy myös sellaisten ulkoisten strategisten yhteistyökumppanien tunnistaminen, jotka voivat tarjota mittavaa yhteiskunnallista kantokykyä sekä myötävaikuttaa suunnan vahvistamiseen ja tiedon tuottamiseen.

Meidän pitää myös kehittää menetelmiä, joilla mitataan yhteiskunnalle tuottamaamme hyötyä, arvioidaan strategisten ohjelmiamme puitteissa toteutettujen panostusten vaikutusta sekä käydään läpi olemassa olevaa tutkimustamme, tiedoissa olevia puutteita ja niiden korjaamisen keinoja. Tämän ensimmäisen työvaiheen aikana pyrimme luomaan mallin sille, miten jatkamme työtä, luomme edellytyksiä innovaatiolle ja kohdennamme resurssit.

Olemme laatineet kolmelle strategiselle ohjelmalle seuraavat yleiset tavoitteet ja suuntaviivat:

Hyvä alku elämälle – ehkäistään pienten lasten vanhempien uupumusta, annetaan perheille voimaa ja lapsille turvaa

Syntyvyys on Suomessa vähäistä, ja yksilöllistyneessä yhteiskunnassamme pienten lasten vanhemmat kokevat usein uupumusta. Tutkimus osoittaa lisäksi, ettei perheiden lähiympäristössä useinkaan ole apua tarjolla.

Folkhälsanilla on pätevyyttä ja mahdollisuuksia yhdessä sopivien yhteistyökumppanien kanssa edistää kestävää vanhemmuutta.

Yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa Folkhälsan edistää muutosta, joka vie kohti perheystävällisempää yhteiskuntaa. Tämä edellyttää, että Folkhälsan pyrkii saamaan aikaan muutosta asenteissa ja normeissa kaikilla yhteiskunnan tasoilla.

Kehitämme toteutuskelpoisia toimintamalleja, jotka vahvistavat lasten kasvatuskumppanuutta, lasten ja vanhempien vuorovaikutusta sekä uskoa riittävän hyvään vanhemmuuteen.

Vahvempaa tulevaisuudenuskoa 9–16-vuotiaille – vähennetään yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja mielenterveyden ongelmia

Tutkimuksen mukaan yhä useammat nuoret voivat psyykkisesti huonosti ja heillä on ahdistuksen ja masennuksen oireita. Huolestuttavan suuri osa nuorista on yksinäisiä eikä heillä ole uskoa tulevaisuuteen. Lisäksi lasten ja nuorten, erityisesti tyttöjen, tyytyväisyys omaan elämäänsä on jo pidempään ollut huolestuttavan heikkoa.

Ryhmään kuuluminen on perustarve, ja ilman sitä on olemassa riski, että nuorista tulee passiivisia ja eristäytyneitä. Mielenterveyden ongelmat liittyvät usein vuorovaikutuksen ongelmiin sosiaalisissa tilanteissa, ja tätä asiaa voidaan kehittää tiedoilla, tuella ja neuvonnalla.

Folkhälsan kehittää yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa uusia innovatiivisia tapoja vahvistaa resilienssiä ja lisätä toiveikkuutta ja se ottaa nämä keinot käyttöön laajasti, jotta yhdenkään nuoren ei tarvitsisi tuntea itseään yksinäiseksi tai menettää uskoaan tulevaisuuteen. Tavoitteena on lisätä osallisuutta ja luoda hyviä tapoja, jotka antavat turvaa ja tasapainoa nuorten arkeen.

Osallistamme nuoria, tunnistamme kohderyhmiä, joilla on suurempi yksinäisyyden ja syrjäytyneisyyden riski, ja olemme mukana kehittämässä kestäviä rakenteita oikeiden ja oikea-aikaisten toimien ja palveluiden tarjoamiseen.

Parempaa aivoterveystta ikäihmisille – ehkäistään ja vähennetään kognitiivisen heikentymisen vaikutuksia

Kognitiivinen heikentyminen on paheneva kansanterveydellinen haaste, joka vaikuttaa elämänlaatuun ja itsenäisyyteen. Vuonna 2021 Suomessa oli 150 000 henkilöä, joilla oli diagnosoitu muistisairaus, ja määrän lasketaan kasvavan voimakkaasti vuoteen 2040 mennessä. Samalla hyvinvointialueet kamppailevat voidakseen tarjota ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa ikääntyvälle väestölle.

Folkhälsanilla on tutkimukseen perustuvaa tietoa, käytännön kokemusta ja vahvat verkostot, joiden avulla on mahdollista toimia ennaltaehkäisevästi, havaita varhaisia merkkejä sekä kehittää yksilöitä ja yhteiskuntaa hyödyttäviä toimia.

Yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa Folkhälsan kehittää ja vakiinnuttaa käyttöön valtakunnallisia aivoterveysten malleja, joilla vahvistetaan tietämystä, toimitaan ennaltaehkäisevästi ja havaitaan varhaisia merkkejä – yksilötasolla, työpaikoilla ja kansalaisyhteiskunnassa. Tavoitteena on vähentää kognitiivisen heikentymisen vaikutuksia ja mahdollistaa yhä useammille ikäihmisille pidempi, terveempi ja itsenäisempi elämä, jonka laatu säilyy hyvänä. Lisäksi tavoitteena on lykätä laajempien toimien tarvetta.

3.5 Mittaus ja seuranta

Strategian toteutumista seurataan sekä laadullisilla että määrällisillä tavoitteisiin ja osa-alueisiin liittyvillä indikaattoreilla. Tämä koskee sekä kriittisiä perustoja että strategisia ohjelmia. Tämän lisäksi seurataan talouden avainlukuja, asiakastyytyväisyyttä ja työntekijöiden sitoutuneisuutta.

Ennen jokaisen toimintavuoden alkua sovitaan vuosittaiset tavoitteet, jotka tekevät strategiasta konkreettisen ja tuovat selkeyttä sen toteutukseen. Käymme aktiivista vuoropuhelua sekä työntekijöiden että jäsenten kanssa ja varmistamme tulosten, oppien ja edistysaskelten läpinäkyvän ja säännöllisen raportoinnin.